

OLUŞAN YENİ ORTAMDA KIBRIS TÜRK SANAYİ ODASININ EKONOMİK GÖRÜŞLERİ

Kıbrıs sorununa adil ve kalıcı bir çözüm bulunması maksadı ile, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin taraflara sunduğu Annan Planı'nın 24 Nisan 2004 tarihinde, kuzey ve güney Kıbrıs'ta ayrı, ayrı referanduma sunulması, Kıbrıslı Türkler'in "evet", Kıbrıslı Rumlar'ın "hayır" demesi ve güneydeki "Kıbrıs Cumhuriyeti'nin" tüm Kıbrıs'ın temsilcisi olarak 1 Mayıs 2004 tarihinde AB üyeliğine kabulü, Kıbrıs'ta yeni bir ortam yaratmıştır.

Bir aday ülke olarak, Türkiye'nin AB üyelik sürecini ilerletmesi, 17 Aralık'ta üyelik müzakerelerinin başlatılması beklentileri ve AB-Türkiye Gümrük Birliği anlaşmasının, AB'ye yeni üye olan ülkeleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi kapsamında, Türkiye ile güneydeki 'Kıbrıs Cumhuriyeti'nin' Gümrük Birliğine gitmesi, oluşan yeni ortamı etkilemektedir.

Kıbrıs Türk halkı, sebep olmadığı ve sorumlu da tutulmasına olanak bulunmayan, fakat, yıllardır devam eden, Kıbrıs sorunundan en çok etkilenmiş halktır. Kuzey ve Güney Kıbrıs arasındaki ekonomik dengesizliğin giderilmesinin, Kıbrıs sorununun çözümüne yardımcı olacağı konusunda, AB ve diğer uluslararası kuruluşlar arasında görüş birliği oluşmasına rağmen; yeni durum, Türk halkını bölgedeki ekonomik faaliyetlerden daha çok soyutlamaktadır.

24 Nisan 2004 tarihinde yapılan referandumların hemen ertesinde, BM, AB ve ABD yetkililerinin, izolasyonların kaldırılacağı hususunda vermiş oldukları sözler henüz gerçekleşmiş değildir. Yeni üye olan, güneydeki 'Kıbrıs Cumhuriyeti' verilen sözleri AB hukukuna sığınarak engellemektedir. Ancak AB 15 üyeli bir birlik iken vermiş olduğu sözleri ve yapmış olduğu ikili ve çok taraflı anlaşmaları, 25 üyeli iken de devam ettirmek ve yerine getirmek durumundadır. AB hukuku verilen sözleri yerine getirmeye imkan sağlayacak kadar derin ve geniştir.

AB'nin, Ağustos 2004 tarihinde yürürlüğe koyduğu, Yeşil Hat Tüzüğü, sadece belli sınırlamalara uyan malların, güney Kıbrıs'a satılmasına olanak verdiği için, ve Rum tarafının isteksiz davranışından dolayı, ekonomimize sağlayacağı katkının çok sınırlı kalacağı, görülen bir gerçektir. Kısa uygulama döneminde, ortaya çıkan pürüzlerin kaldırılması için, Yeşil Hat Tüzüğü'nde bazı tadilatlar ihtiyacı duyulmaktadır.

Kuzey Kıbrıs'a uygulanan izolasyonların hafifletilmesi için, Kuzey Kıbrıs'tan AB ülkelere ihracatı mümkün kılacak, ve AB'nin serbest bırakılmasını kararlaştırdığı 259 milyon euroluk yardım paketini, kullanılabilir hale getirecek, Direk Ticaret ve Mali Yardım Tüzüğü, AB'ne yeni üye olan güneydeki 'Kıbrıs Cumhuriyeti' tarafından engellenmektedir.

Güney'deki 'Kıbrıs Cumhuriyeti' tüm Kıbrıs'ın temsilcisi olarak AB'ne üye olurken, Türk tarafını 'çözüm istemeyen taraf' olarak göstererek kuzey Kıbrıs'ta AB müktesebatının uygulanmasının askıya alınmasını sağlamıştır. Referandumlar, Kıbrıslı Türklerin çözüm istediğini ve çözüm istemeyen tarafın, güneydeki 'Kıbrıs Cumhuriyeti'nin' olduğunu bütün dünyaya göstermiştir.

Kıbrıs Türk halkı, kendini Avrupalı olarak görmekte ve Avrupa vatandaşı olarak yaşamak istemektedir. Kuzey Kıbrıs'ta müktesebatın uygulanamamış olmasından Kıbrıs Türk halkı sorumlu tutulamaz ve Kıbrıs Türk halkının bu talebi, çözüme kadar bekletilemez. Kuzey Kıbrıs'ta yürürlükte bulunan mevzuatın, AB müktesebatı ile harmonizasyonuna hız verilmesi gerekmektedir. Öncelikle, ticari ve ekonomik mevzuatın harmonizasyonu ve gerekli altyapının oluşturulmasının, bölge ticaretinin kuzey Kıbrıs'ı da içine alacak şekilde serbestleşmesine katkı koyacağına inanmaktayız.

Avrupa Birliği alanı içerisinde, ekonomik faktörlerin serbest dolaşımının önündeki her türlü engel yok edilirken, AB toprağı olan kuzey Kıbrıs'ta mal ve hizmetlerin serbest dolaşım dışında tutulması düşünülemez. Mevcut mevzuatımızın, ekonomik faktörlerin serbest dolaşımı ile ilgili AB mevzuatına uyumlaştırılması ve AB - Türkiye arasındaki Gümrük Birliği uygulamasının AB toprağı olan Kuzey Kıbrıs'ı da içine alacak şekilde genişletilmesi gerekmektedir. Oluşan bu yeni

ortamda, ekonomide yeniden yapılanmaya gidilmesi, kısa ve orta dönemli planlamalar yapılması şarttır. Bu planlamada çözüm sonrası oluşacak ortak Kıbrıs Pazarında ve AB içerisinde mukayeseli üstünlüğü olan ve rekabet edebilen bir Kuzey Kıbrıs ekonomisi hedeflenmelidir.

Sanayi işletmelerimizin tümünün KOBİ niteliği taşıdığını dikkate alırsak, Avrupa Birliğinde ve Türkiye’de KOBİ’lere uygulanan teşvik ve desteklerin bizim üyelerimize de uygulanmasını istemek ve beklemek en doğal hakkımızdır.

Damping, Anti-damping ve Rekabet Yasalarının hayata geçirilmesi ve yürürlükteki mevzuatımızın AB mevzuatına uyumlaştırılması gerekmektedir. Bu yasalar geçirilmeden, AB’deki liberal sisteme, firmalarımızın yara almadan entegre olmalarını beklemek olası değildir.

Ekonomik gelişmemizi sağlayacak düzenlemelerde, yasalarla kurulan örgütlerin, ihtisas sahaları ile ilgili görüşlerine, önem verilmesi ve çalışmalara katkı koymasını sağlanmalıdır.

Odamız, her zaman olduğu gibi bundan böyle de üretimin artırılması ve ekonominin gelişmesi için atılacak her olumlu adımı desteklemeye ve çalışmalara katkı koymaya devam edecektir.

Netice olarak; gerek Kıbrıs içerisinde (kuzey Kıbrıs ile güney Kıbrıs arasında) ve gerekse AB toprağı olan kuzey Kıbrıs’ın da içinde olduğu tüm AB coğrafyasında ve AB ile Gümrük Birliğine gitmiş Türkiye ile kuzey Kıbrıs arasında, mal, hizmet, para ve emeğin serbest dolaşımının sağlanması hedefimizdir. Çözüm bu hedefin gerçekleşmesini sağlayacaktır. Ancak, çözüm yönünde irade koyan, ve çözümsüzlüğün nedeni olmayan, Kıbrıslı Türkler, bu hedefe ulaşmak için çözümleri beklemek istememektedir.

Bu hedefe ulaşmak için, gerek kuzey ve güney Kıbrıs’ta ve gerekse AB merkezlerinde, ve diğer uluslar arası kuruluşlar nezdinde, her türlü zeminde mücadele edeceğimizi, bu hedefe yönelik her türlü ortak mücadeleye destek vereceğimizi beyan eder, desteğinizi bekler saygılar sunarız.